

«BIBLIOTHECA PAEDAGOGICA»

Віталій Хромець

*Георг
Кершенштайнер:
педагогічна концепція*

ДУХ І ЛІТЕРА
Київ
2024

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

УДК 37.01

X941

Хромець В.

Георг Кершенштайнер: педагогічна концепція

— Київ: ДУХ І ЛІТЕРА, 2024. — 38 с. («BIBLIOTHECA PAEDAGOGICA», серія «Педагогічні концепції»)

ISBN 978-617-8262-90-7

Науково-публіцистичний нарис доктора філософських наук, директора ГО «Несторівський центр» Віталія Хромця присвячений педагогічній концепції видатного німецького педагога Георга Кершенштайнера, одного з визнаних класиків світової педагогіки. Автор розглядає засади, на яких ґрунтується педагогічна пропозиція Г. Кершенштайнера, а також коротко висвітлює його життєвий та професійний шлях. У нарисі розкрито мету та основні принципи педагогіки Г. Кершенштайнера. В. Хромець здійснює аналіз ключових аспектів його педагогічної пропозиції, що були покладені в основу формування нового ставлення до завдань, які стоять перед державною школою. Автор також звертає увагу на ті аспекти, що творять унікальність педагогічної пропозиції Г. Кершенштайнера, а також визначає її актуальність для сучасних українських педагогів.

Нарис може зацікавити як практикуючих педагогів, які бажають поглибити свої знання та впровадити ідеї Георга Кершенштайнера в роботу, так і студентів педагогічних закладів вищої освіти, які прагнуть розширити свої знання та дослідити педагогічні концепції нового контексту.

За сприяння мережі приватних освітніх закладів КМДШ ВСЕСВІТ

ISBN 978-617-8262-90-7

© Хромець В., 2024

© ДУХ І ЛІТЕРА, 2024

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Передмова

Ви тримаєте в руках книжку з серії «Педагогічні концепції». Задум цієї серії простий: одна книжечка – одна педагогічна концепція видатного класика сучасної педагогіки. Думка про створення такої книжкової серії постала з півторарічного циклу лекцій під такою ж назвою.

Протягом кожної з лекцій ми в колі зацікавлених освітян розглядали та обговорювали одну з педагогічних концепцій. Ідея проведення такого лекційного циклу виникла у Андрія Мельника, засновника школи розвитку мислення «COWO.GURU», та Лариси Андрійченко, очільниці Britannica School. За час проведення циклу в ньому взяли участь близько 60 осіб, а тисячі осіб потім переглянули відео на каналі «Ковогуру». Щира подяка Андрію та Ларисі, а також тим, хто активно брав участь у цій роботі та проявляв до неї інтерес. За сприяння у виданні цієї книжки щира подяка мережі приватних освітніх закладів КМДШ ВСЕСВІТ, зокрема особисто її власнику та співзасновнику Володимиру Козленку.

І лекційну частину, і тексти серії не слід розглядати як буквальну реконструкцію педагогічної пропозиції того чи іншого педагога-класика. Це, скоріше, спроба віднайти ключові концепти їхньої педагогіки та обдумати перспективи їх застосування в наш час. Тому не варто в цих текстах шукати академічної точності, але слід розглядати їх як нариси, мета яких – викликати інтерес до педагогічної

класики та сприяти її популяризації серед освітян-практиків та академічних дослідників. Це також заклик спиратися на потужний потенціал педагогічної класики в сучасній освітній практиці.

Книжка про педагогіку Георга Кершенштайнера – п'ятнадцята й остання в цій серії. Перша була присвячена Василю Сухомлинському, друга – Селестену Френе, третя – Антону Макаренку, четверта – Марії Монтессорі, п'ята – Олександру Сазерленду Ніллу, шоста – Янушу Корчаку, сьома – Джону Дьюї, восьма – Рудольфу Штайнеру, дев'ята – Пауло Фрейре, десята – Яну Амосу Коменському, одинадцята – Йоганну Генріху Песталоцці, дванадцята – Адольфу Дістервегу, тринадцята – Фрідріху Фребелю, чотирнадцята – Костянтину Ушинському.

Ця книга присвячена вивченню педагогічної концепції Георга Кершенштайнера, який у ХХ ст. продовжив лінію модерної педагогіки, але при цьому переосмислив завдання педагогіки в контексті виникнення феномену масової загальнообов'язкової школи. Важливим для педагогіки Кершенштайнера стало виховання, з одного боку, як процес формування характеру, а з іншого – як завдання школи підготувати людину до громадянської та професійної діяльності. Ці ідеї актуальні й для сучасної освітньої практики в Україні.

Бажаю вам захопливого та пізнавального читання!

Віталій Хромець

пов'язана з нашою свободою. Акти волі є тим, що виражається відповідно до нашої природи, і тому ми можемо говорити про те, що вони реалізуються в особливий спосіб, виходячи з нашої власної свободи.

Дружба, кохання, мужність – усе це не лише іменники, але й дієслова. Щоб кохати, щоб бути мужнім, треба виявляти волю. Інтелігібельне знання – це знання, яке виникає в процесі дій, вчинених кимось. Коли ми говоримо про інтелігібельну індивідуальність, то маємо на увазі, що кожна людина здобуває певне знання, що не виводиться з біологічних фактів.

Кершенштайнер писав про біологічний характер, який витікає з біологічної індивідуальності, та інтелігібельний характер, який витікає з інтелігібельної індивідуальності. У кожного з нас є індивідуальні здатності, які ми реалізуємо в унікальний спосіб.

Педагог повинен враховувати темперамент дитини, виховувати її характер, щоб вона стала особистістю. Але в цьому процесі вчитель має спиратися в дитині на те, на що вона сама спрямовує свою активну волю. Коли ми формуємо особистість, то повинні виховати характер, спрямовуючи його на активне виявлення вольового акту. Тут постає головне питання педагогіки: яка роль педагога у формуванні характеру? Дехто вважає, що педагог має активно втручатися й спрямовувати характер дитини, інші (зокрема М. Монтессорі) вважають, що вчитель має

бути пасивним суб'єктом і лише спрямовувати її розвиток.

Кершенштайнер говорив, що інстинкт реалізується через схильність дитини. Виховання повинно визначати, в якому напрямку ця схильність буде втілюватися – у поганому чи доброму (рис. 3). Важливо не пригнічувати інстинкт цікавості, який лежить в основі сучасної освіти. Якщо дитина не цікавиться, це може бути проблемою педагога або системи освіти. Виховання має враховувати індивідуальність кожної дитини та сприяти розвитку її волі та активності.

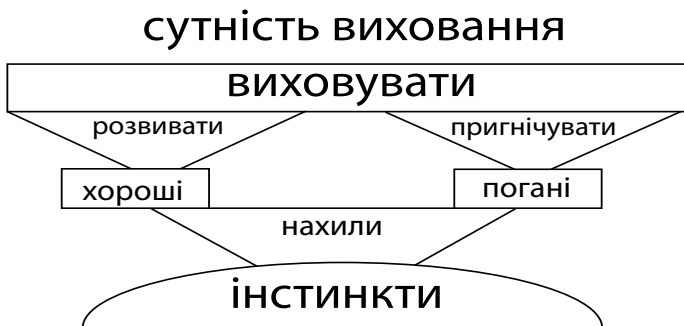

Рис. 3

Індивідуальність визначається темпераментом, і виховання дитини має враховувати цей темперамент. А темперамент, своєю чергою, впливає на характер і реалізацію інстинктів. Ці аспекти розвиваються в особистість, тож